

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
U. I. M. Viteazul
(Nagyplactér) 11/a
TELEFON: 670
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . . 160 L.
1/2 " . . . 80 "
1/4 " . . . 40 "
KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarország P 10.
Slovensko . . . Ck 60.
Austria . . . S. 15.
Jugoszlávia . . . D. 100.

ZSIDÓ HETILAP

Zsidók az urnák előtt!

A népnek szavazással történő meghallgatása évezredes törvényes szokás és a régi zsidó államban is sokszor előfordult. A demokráciának legfőbb ismertetőjele a tömeg megfelelő hányadának megkérdezése; hogy *kitől, hogyan és milyen szellemben* akar kormányoztatni.

Nem mondjuk, hogy a váradi hitközségi szabályzat eléggé demokratikus volna. Még sok-sok korrigálni való van rajta. A most megválasztandó új rezsimnek eminens kötelessége, hogy a választási szabályokat modern szellemben átdolgozza. *Népközséggé* kell változtatni a régi, kissé maradias szellemű választási szisztémát. *Népközséggé*, hol minden zsidó ember szabadon nyilváníthatja akaratát és ahol egyetlen zsidó szavazat sem veszhet el. Percentualiter kellene a lajstromos szavazást elrendelni, a listák a választások előtt bizonyos fix pontig volnának pártok vagy pártárnyalatok által beadandók és a szavazatok arányában volna elosztandó a kapott mandátumok száma.

Nagyjából ennek kellene lenni. De most még ez nincs meg! Most még a régi szabály szerint szavaz Erdély legnagyobb zsidó hitközségének adófizető polgára. *December 22-ike* lesz az a nap, amikor dönt Várad zsidósága afőlött, hogy *kik, hogyan és milyen szellemben* fogják a legközelebbi három évben kormányozni ezt a 12 milliós költségvetéssel, 170 alkalmazottal, nagy iskolákkal, számos templommal és hitvédelmi intézménnyel ellátott közületet.

Kik, hogyan és milyen szellemben?

Kik? Akik legjobban rátermettek, akik dolgozni és teremteni tudnak és akarnak, akik szorgalmas munkával beakarják bizonyítani, hogy a tisztség kötelességet jelent, munkát és odaadást. Aki pedig ezt nem vállalja önként, lelkesen, őszintén, annak nincs helye a hitközségi parlamentben.

Hogyan? Az adott érközhez képest, balanszírozott költségvetéssel, mérsékelt adópolitikával, az alkalmazottak fegyelmezésével és tisztességes dotációjával, Gan-Jeladimok komoly kiépítésével, chéderek, a Chinuch Neorimok intézményes biztosításával, a fiú és leány gimnáziumok tervszerű zsidó szellemének feltétlen megvalósításával. *Ipariskolát, népfürdőt, kulturházat*, mindent a mai kornak megfelelően. Oly szellemben, melyet a mai kor fokozottabb mértékben követel meg a zsidóságtól. Palesztina felépítésének megfelelő anyagi és erkölcsi támogatását.

Milyen szellemben? Mindent-mindent a régi igaz hamisithatlan tradícióhű szellemben, ahogy azt nagy elődeink lefektették. A Sulchun-Aruch hamisítatlan szellemében minden vonalon. *Egységes orthodoxiát, kulturált művelt, anyagilag is lehetőleg jól fundált orthodoxiát.*

Minden zsidó polgár, aki az urnák elé járul, ne immel-ámmal tett kötelességnek, vagy muszájnak vegye ezt, *hanem magasztos tettnek*, mert szavazatával hozzájárul a

Nagy zsidó népgyűlés!!

Hitközségünk vasárnapi választása ügyében **f. hó 21-én, szombat este 8 órakor** monstre-nagygyűlést tartunk a hitközség tanácstermében, melyre hitközségünk minden tagját meghívjuk.

Hitközségi Párt.

zsidóság kiépítéséhez, fennmaradásához és intézményes biztosításához.

Melyik listára?

Arra a listára, melyen azok szerepelnek, akik eddigi munkájukkal is bebizonyították, hogy hivatottak és rátermettek arra, hogy a zsidóság vezérei legyenek! Azokra szavazzon, kiknek neve garancia arra, hogy ez a szent és nagy közület tovább fog haladni a fejlődés útján. Arra a listára, mely maga is a munka programját és nem a viták és visszavonás beteges lázát jelentik. *Nem a*

kritizálók listáját, hanem az építőket. Nem azokét, akik rombolni akarnak, hanem akik szívük egész lelkesedését áldozzák a szent ügy érdekében.

Váradi olvasóinkhoz, az orthodox hitközség sokezernyi adófizetőjéhez fordulunk ezuttal:

Jöjjetek, szavazzatok és vigyétek győzelemre azt a listát, mely a mi programunkat és annak százszázalékos megvalósítását jelenti!

Az erdélyi Mizrachi új célkitűzések előtt.

A küszöbön levő országrészi cionista konferencia előtt számot kell vetni az erdélyi mizrachizmus problémájával is, megvizsgálni az eddigi eredményeket és kitzúzni a legközelebbi jövő feladatait.

A Mizrachi párt megerősödése különösen oly területen bír alapvető pontossággal, ahol a zsidóság vallástartó hithű elemei vannak nagyobb számban jelen, akiket az országépítő munkába csakis a hithűség posztulátumainak erőteljes kihangsúlyozása mellett lehet bekapcsolni.

Eszerint Erdély, mint a hithű zsidóság egyik nagy rezervoárja arra van hivatva, hogy egyszermind a Mizrachi iránynak is termékeny talaja legyen.

Kétségtelen, hogy amikor az országépítő munka keretének általános lazulásáról lehet beszélni erdélyi vonatkozásban, ez azt is jelenti, hogy a Mizrachi irány térhódítása és fejlődése is sok kívánnivalót mutat és meg kell állapítani, hogy a Nagyváradról hosszú évek előtt kiindult mizrachizmus a legutóbbi hónapokban tapasztalható kisebb lendülettel eltekintve, korántsem érte még el a célját, az erdélyi hithű zsidó tömegek teljes bekapcsolását az országépítő munkába, sőt bizonyos kis kezdeti eredmények elérése után visszafejlődött és hanyatlásából csak legujjabbban igyekeznek újból kivergődni.

Nem szabad azonban azt állítani, hogy a mizrachizmus a szemmel látható nagy eredmények hiányában nem gyakorolt volna befolyást az erdélyi hithű tömegekre. Sőt ellenkezőleg, a Mizrachi erdélyi zászlóbotása megváltoztatta az erdélyi zsidóság képét és megindult az erjedési folyamat, amely két táborra osztotta az erdélyi hithű zsidóságot, azokra, akik a Mizrachi igazságáért és olyanokra, akik ezen igazságok ellen harcolnak. És a differenciálódás folyamata habár lassan, de kérielhetlenül megy a maga útján, hogy átalakítsa az erdélyi hithű zsidóság mentalitását a zsidó nép szükségleteinek megfelelően.

A baj csak az, hogy az erdélyi hithű zsidóság mentalitásának kívánatos átalakulása nem megy olyan gyorsan, mint azt az országépítés szükségletei megkívánják. A fejlődést az erdélyi hithű zsidóság kebelében napjainkban végbemenő pártküzdelmek remélhetőleg automatikusan meg fogják gyorsítani, mert nézetünk szerint a harcok klerikalizmus nap-

jai meg vannak számlálva és mihelyt ez az irányza, eltűnik az erdélyi zsidó közélet teréről, a mizrachizmus térhódításának legfőbb gátja leomlik.

Az átmeneti idő alatt a Jewish Agency platformján lehet folytatni az országépítő munka felületének kiszélesítését, még hithű zsidó körökben is.

Az erdélyi mizrachizmus története szoros összefüggésben van az erdélyi hithű zsidóság hitközségeiben végbemenő eseményekkel. Ez gyakorlati értelemben azt jelenti, hogy az erdélyi Mizrachi a hitközségek meghódítása iránt folytatott akciójában energiájának jelentő részét a hitközségi munka oltárára áldozta és áldozza. Remélhetőleg ez a kipróbált mizrachista energia oroszán részben fogja megtisztítani az erdélyi hithű zsidóság mai közéletét súlyos kinövéseitől. Azonban a szorosan vett mizrachista munkánál így hiányzó energiamennyiséget mégis csak pótolni kell és ez a közeli jövő feladata.

A hitközségi küzdelmekben a hitközségek rendbehozatalára annyi erőt kifejtett erdélyi Mizrachi évek óta azért gyengült le annyira, mert teljes hévvel odavetette magát a hitközségi harcok forgatagába. Ebből a helyzetből csak ebben az esztendőben kezd a Mizrachi kiemelkedni és pedig a hithű ifjuságnak a mozgalomba való bekapcsolása révén. Biztató jel, hogy a hithű ifjuság a legutóbbi hónapokban egyszerre Erdély legnagyobb zsidó centrumaiban a mizrachizmus csatlakozott és nyár végén megrendezték a lélekemelő szigeti konferenciát. Az erdélyi Mizrachi legfőbb feladata ezt az ifjusági mozgalmat megerősíteni és felfejleszteni. A lelkes ifjuság, amely távol van a hitközségi harcok idegfeszítő hatásától, egyedül alkalmas arra, hogy a mizrachista propaganda munkáját erőteljesen kezébe vegye. A fiatalság munkája az egész erdélyi mizrachizmusba a megújulás szellemét fogja belevinni és a friss erőre kapó erdélyi Mizrachi siettetni fogja az itteni hithű tömegek lelki strukturájának azon átalakulását, amelyre ma égető szükség van a zsidó nép újjászületésének érdekében.

Hirdessen a „Népünk“-ben

Végre — nem egyedül.

Bármennyire is természetesnek találjuk, hogy Erdély Orth. Rabbinsai már nem nézheték tovább tétlenül hitközségeik küzdelmét autonómiájuk integritásának és egységüknek megővésében, mégis köszönetet kívánok mondani a hitközségek nevében annak a pár lelkes rabbinak, akik Bánffyhyunadon szakítottak az eddig tanúsított magatartással és nyíltan minden kertelés nélkül állást foglalt, igazságot osztva a hitközségek vajudó kérdéseiben.

Bántott minket, hogy a főrabbi urak mint — előkelő idegenek — teljes desinteresselment-el viseltettek mozgalmunkban, mintha az egész ügy reájuk nem tartozna, holott az ő érdekeik veszélyeztetve vannak, éppen úgy, mint a hitközségeké, amint ezt már többször kifejtettük. És épen ez a hallgatás papjaink részéről nehezítette meg terünket, mert megtévesztette azokat a jámbor kisebb hitközségeket, akik nem hatoltak be a dolgok lényegébe és bár tisztán érzik, hogy a vezető hitközségek mellett a helyük és azok által iniciált mozgalmat támogatniok kell, — mert az érdekek azonosak, — tradicionális papi tiszteletük folytán csatlakozásukkal még vártak, míg szellemi vezetőink is nyilatkoznak, lévén abban a meggyőződésben, hogy minden iniciatíva tőlük kell kiinduljon, vagy legalább is általuk kell szankciót nyernie.

Az iroda ismeri zsidóinknak ezt a mentalitását és így állhatott elő az az anomalia, hogy megbízóival, a hitközségekkel szemben állást foglaljon és dacoljon. A bánffyhyunadi konferencia végre véget vetett ennek a visszás helyzetnek.

Ezért mondok köszönetet a bánffyhyunadi uraknak a hozott határozataikért, azokat szóról-szóra aláírjuk és csak egy irányban kívánjuk helyesíteni. A határozat utolsó pontja úgy hangzik, hogy a megtartandó rabbi konferencián tárgyalva lesz a hitközségek és az iroda között felmerült vitás kérdés. Bátorokodunk megjegyezni, hogy a hitközségeknek nincs vitájuk, de nem is lehet vitájuk az irodával szemben. Az irodára a reá bizott feladatok megoldásában és ügyvitelében kizárólag a hitközségek kívánsága és előírása mérvadó és ebben vitának semmi helye nincs. Így a hitközségek nemcsak, hogy a választmányt nem kötelesek egy pillanatig sem tovább tűrni tiszteletbeli állásukban, mint a meddig megbízásuk szól, de még az elnököt is — ha még élethossziglan is volna megválasztva — szükség esetén felmentheti bármikor állásától, mert élethossziglani megválasztás csak azt a jogot biztosítja számára, hogy felmentés esetén anyagi kártérítést igényelhet.

Mi tehát a kongresszust függetlenül a további fejleményektől minden esetre egybefogjuk hívni és csak a többi kérdésekben kívántuk vallásunk őreinek véleményét hallani, vajjon helyes-e az út, amelyen haladunk, vagy tényleg veszélyeztetjük-e az ortodoxiát és vallásunk tradícióit, amint ellenfeleink részéről híresztelve lett.

Szives megnyugtatójukat köszönjük.

Hirsch Jakab

a Permanens Bizottság elnöke

Nagy manifesztum a váradi orth. izr. hitk. vezetése mellett.

Szombaton este (dec. 14) 8 órakor a tanács-teremben az orthodox hitközség tagjai népes gyűlést tartottak, amely igen szép manifesztáció volt a hitközség eddigi vezetősége mellett.

Pontban 8 órakor Silbermann József nyitotta meg a gyűlést. Megnyitó szavaiban hangsúlyozta, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is a békés együttműködés lesz a vezetőség irányelve. Hangoztatta a lelépő vezetőség nagy érdemeit az eddigi munkásságában és reményének adott kifejezést, hogy az újonnan megválasztott tagok is csak a közérdekeiket fogják figyelembe venni.

Freund Hermann, Friedmann Fülöp, Meisner Márkus, ugyanilyen értelemben szólaltak fel. Utóbbi élesen visszautasít egyes egyéni insinúciókat, amely csak a közügyekért dolgozó elkedvetlenedését hozhatja magával. Békére és megértésre hívta fel a hallgatóságot.

Szabó Miksa érdeklődésére Mittelmann Jakab válaszol, aki hangsúlyozza, hogy nem elég kívülről kritizálni. Részt kell venni a munkában és akkor minden kritika jogos. Egyébként — mondja Mittelmann elnök — jogában áll bárkinek, aki ezen hitközség tagja, betekintést kérni bármilyen ügy irataiba.

Silberstein Ármin éles szavakkal kel ki a hivatásos kritikusok ellen. S élénk tetszésnyilvánítások mellett tör lándzsát az eddigi vezetőség munkamódja mellett.

Leitner Zoltán abszolút közéleti tisztaságot kíván. Elítéli a rend és egység országos megbontóit. Majd hangsúlyozza, hogy mindenkor szép hitközségünk és egyszerű intézményeinek tovább fejlődése legyen szemünk előtt és aki ezen munkában őszintén részt kér, meg is fogja kapni a maga munkahelyét (Élénk taps)

Ráth Efraim zsidó öntudata szempontból világítja meg a kérdést és megállapítja, hogy az eddigi vezetőség kiállotta a főpróbat. Eddigi munkamódja arra enged következtetni, hogy számtalan szociális érzékről tanuskodó terv van tarsolyukban, amelynek tető alá hozása után, nem lesz zsidó, aki ne ismerné el, miszerint csakis a köz és a zsidóság érdekeiért áldozták idejüket és egészségüket.

Just Móse visszaillesztést vet kilenc évvel ezelőtre és megállapítja, hogy senki nem annyira kompetens megállapítani, mennyire megváltozott ezen idő alatt a zsidó közéleti atmoszféra, mint épen ő, akit régi váradi módra idegennek tekintettek itt. S ez tagadhatatlan, hogy az ilyen hangulatváltozások mindig a vezetőség munkájának a következményei. Ha a zsidóság végre már felismerte, hogy egy az egész világon, mert hiszen szenvedéseiben akarátán kívül egy egységet képez, úgy önkénytelenül is el kell határozunk, hogy ugyanily irányban kell haladnunk tovább a hitközség életének fejlesztésében. (Nagy taps)

Silbermann József ur záró szavai után a gyűlés a késő esti órákban véget ért.

Vihar egy pohár vízben.

Helytelen felfogás az, mely méltóságos nyugalmat, általános csendet és soha hangos szót nem akar hallani; a zsidó közélet berkeiben. A csend a halál privilégiuma. Amikor a test már nem reagál lázzal a fellépő alattomos betegséggel szemben; akkor már el van veszte. Annak a testnek; már csak az enyészet jelenti a jövőt.

A zsidó élet, a zsidó hitközség belélet is szokott lázas lenni. De ez nem a betegség jele, hanem az élni akarás tüze és leandülete. Abban a hitközségben, melyben a választások már minden emóció nélkül zajlanak le, ahol csak a köteles érdeklődés van meg, már nem a „hit“ dominál és a „község“ sem érdeklí a híveket.

A váradi orth. hitközségi választások három-évenként lázbahozzák a zsidóságot. Ez az élet és élni akarás szent tüze és eloltani oktalanság volna.

Ha egy kissé magasabbra is csapnak a hullámok, ám legyen, majd a választások után lecsillapodnak.

Vihar egy pohár vízben!

Tizenegyedikén szombaton este a hitközségi párt gyűlést tartott. Sokszáz ember volt jelen, pedig nem is lett reklámozva. Nem pártgyűlés volt. Minden hitközségi tag ott lehetett. És sokan ott is voltak. És vihar volt. Szünetek tobzódtak. Lárma és zaj, tiltakozó hangok és heves gesztikulálás. Miért? Egy félreértésért. Amiért egy szónok azt mondotta, hogy a „spanyolok“ kiválási törekvései megbélyegzendők. „Spanyolok“ alatt azokat értette, akik az ortodoxia kettéválását akarják, akik megadják bontani azt a szent és harmonikus egységet,

Naponta friss élő ponyt
Ara kgrként Lei 80.
HALCSARNOK
Piața Mihai Viteazul 5. GOLDRING-nál

melyet 60 évvel ezelőtt a zsidóság nagyjai kodifikáltak. És talán igazi félreértéséből, vagy talán a túlfűtött atmoszféra következményeképp: a chassidok azt hitték, hogy a spanyol szó ellenük szól. Pedig épen azért használta a szónok a „spanyol“ szót, mert nem akarta összetéveszteni a tisztességes, egyszerű chassidokkal akik békésen élnek együtt annyi évtizede az orodoxiával.

A szónok különben Leitner Zoltán lapunk belső munkatársa volt. Megkérdeztük tőle, hogy miért tört ki a nagy vihar?

— Félreértés volt — mondja Leitner, azokat kárhoztattam, akik az erdélyi ortodox zsidóság szent egységét akarják megbontani. Ugyiátszik a nagyközönség nem ismeri alaposan azt a kutmérgezést, melyet felelős helyen követnek el az egység ellen. Nem értette meg, hogy ezeket a valódi destruktívakat támaddom, akik külön hitközséget akarnak alapítani, jól felfogott egyéni vagy rosszul felfogott közérdekből. Ezeket támadtam és minden becsületos ortodox embernek valóban minden lehető el kell követni, hogy az egység sem a Vlad féle pyászos törvényjavaslat által, sem pedig más módon ne bontassák meg.

Aki annyit foglalkozott Martin Buberrel, aki úgy ismeri a chassidizmus leglényegét, mely abban kulminál; hogy csak extázissal lehet közeljutni az

Istenség fogalmához; az csak szeretheti, csak nagyra becsülheti a chassidizmust. Már pedig én mindent ezt jól ismerem és jól tudom. Csak rosszakarat lehetett, mely szavaimat félremagyarázta.

Ezzel befejezte Leitner Zoltán nyilatkozatát, mely teljesen fedte lapunk álláspontját is.

A „Népünk“ hónapok óta harcol minden esztendővel közösen azon áramlat ellen, mely az ortodox egységét akarja megbontani. Küzd azon törekvés ellen, mely törvénytelenül bitorolja a jogokat és bizonyos „spanyol“ körökkel akarja érdekeit fedni.

Ezt a harcot nem is adjuk fel, mert létkérdés az ortodoxiának és fennmaradásának talapzata.

Vihar volt egy pohár vízben, de benne tükröződött az egész tenger.

Az „isszur“ áradata.

A Kassán megjelent „Jüdische-Tradition“ hetilap, amely — mint neve is mutatja — promó nensen ortodox irányú, s mint ilyen minden közleményében következetesen az ortodoxia szempontjait és érdekeit igyekszik kidomborítani, legutóbbi számában kritika tárgyává teszi azt a módot, ahogyan egyes rabbinátusok a vallási tilalmak: az „isszur“ ügyét kezelik és ami alkalmas arra, hogy az ortodoxiához legjobban ragaszkodó egyénekben a közületekben is kétség merülhessen fel abban a tekintetben, hogy egyes „isszurok“ mögött mennyi hitűség szempontjából szükséges prevenció és mennyi a közönséges értelemben vett üzleti érdeke. Tszí ezt a fenti hetilap a következő konkrét esetről kifolyólag:

Nemrégiben egy „isszur“-t hoztak Kelet-szlóvenszországban nyilvánosságra, amelynek tárgya mindennemű halkonzerv. Ezen cikkeket állítólag borece tel készülnék, amely esetben vallásilag tilalmas. Ezért kellett az e kategóriába eső összes élelcikkeket élvezetét Szlovenszországban megtiltani. Az „isszur“ aláírták Munkács, Beregszász és Ungvár rabbinátusai.

Alig néhány nap telt el az „isszur“ inaugurálása után, s már nyomok követte azt egy bizonyos ugyancsak a munkácsi rabbinátustól. Ez esetben halkonzervekről volt szó, de most már nem tilalom formájában. Éppen ellenkezőleg, most már mindenki figyelmébe ajánlottak a nemrég még tilalmas halkonzervek, azonban kizárólag egyetlen gyártól: az „isszur“ készítőjéről. Ezek, miután a bizonylatban aláírt munkácsi rabbinátus „hechser“ elnyerték, természetesen mindenkinek a legmelegebben ajánlhatók.

A „Jüdische-Tradition“ ehhez a két párhuzamos eseményhez, az „isszur“-hoz és azt nyomkövető „hechser“-hez sajnálkozó reflexiókat fűz olvasói tájékoztatására még megbízható szakembereket is megszólaltat, akik egyöntetűen azt szeggették le, hogy a jelen esetben az „isszur“ sem alapja nem volt, mivel az u. n. Ostsee, Rollier és Bücking, amennyiben ecettel készült, az kizárólag faecet, amely hechser nélkül is kóser, viszont a többi ecetes halkészítményeket eddig sem tekintették a kásrusz szempontjából megbízhatónak.

A magunk részéről nem vettük volna oly tanácsosnak az esetet, mint szlovenszkióki lapárszámunk Bannünk is ég a zsidó vallás és annak minden kisebb előírás iránti tisztelet és ragaszkodás. Az ilyen kezési törvényeket és azokkal kapcsolatos tilalmakat mi is szenteknek tartjuk, és örömmel üdvözöljük ha bárki hozzájárul felvilágosító munkájával ahogyan a Kásrusz-ügy akármilyen kis részlete az eddignél szigorubb megítélésben részesüljön azok részéről, akik nagyon is tartanak arra, hogy mind a tekintetben ortodoxnak legyenek nevezhetők. Azonban a „kásrusz“ az „isszur“ egy világ választást el. Mi megszoktuk hogy az előbbivel senki sem törődik, amíg nem jeletkezik minden leendő létrendezője, a tulajdonképeni őspotencia: Az Üzlet. Amennyiben ez, vagyis ennek a lehetősége megvan, már könnyű születik a többi. Előbb jön az isszur, azután jön a hechser, aztán megint az üzlet, aztán megint az isszur és így tovább. Egy önmagába visszatérő, zárt görbe — nagyon görbe — vonal, amelynek egy pontjait isszurok, hechserok és üzletek határozzák meg és amelynek központjában... na, ezt nem mondjuk meg, hogy ki és mi áll.

Hogy már kifogyott minden aszerolható minden hechserolható?! Sebaj, van még víz, van még levegő, hogy a cemenről és tégláról ne beszéljünk. Aztán itt vannak még a hitközségek! Egyszerűen csak néhányat aszeroltak meg és ennek a vékenységnek, ha az erdélyi ortodox zsidó egyöntetű és erélyes fellépésével megálljt nem rancsol, még sok szenvedő alanya lehet...

Olcsó tűzifa

1. száraz cserhasáb . L. 390 || 1. száraz büklhasáb . L. 380
1. száraz gyertyánhas. L. 380 || 1. száraz dorongfa . L. 380

Ezen árak méterenkint a telepen értendők

Házhoz szállítás méterenkint 30 Lei

Vulcan-fatelep Ugyanitt cser, gyertyán és fa felvágott állapotban is kapható
Nagyplactér Közraktár mögött. Telefon

HIREK.

Felolvasó szerkesztő: WASSERSTROM SANDOR.

A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5690.

Péntek: Kiszlev 18, december 20.
Szombat: Kiszlev 19, december 21.

Szombat bejövetele:
üzlet bezárás 4.20
gyertyagyújtás 4.25
Istentisztelet kezdete 4.30
Szombat kimenetele 5.30

Felhívás a „Népünk” olvasóihoz és barátaihoz.

Ha Ön meg van arról győződve, hogy a „Népünk” egy minden tekintetben ajánlásra méltó zsidó lap, úgy nagy szíveséget tesz nekünk, ha barátainak és ismerőseinek címét velünk közölni fogja.

Mi pedig ennek viszont szolgálatakép, az illetőknek több héten keresztül lapunkat próbaképen, teljesen ingyen küldjük. Amennyiben mi az előfizetők szerzésénél Önre hivatkozhatunk, úgy arról is szíveskedjék benünket értesíteni.

Ezzel minden velünk együttérző zsidó testvérünk úgy a „Népünk”, mint az általános zsidó érdekekkel szemben való kötelességét teljesíti.

— **Ujabb atrocitások zsidók ellen az orosz polkban.** Berlinből érkezett hírek szerint a szovjet az utolsó krimi kolonizáció eredménytelensége után sem adta fel a reményt, hogy a gyűlölt bourgeoisitól újabb és újabb pénzeket ki ne csaljanak. És hogy ezt minél könnyebben elérhessék, Berlinben Zsidókulturregylet név alatt indított mozgalmukban ismételt nagy reklámmal hangulatot akarnak csinálni egy újabb kísérletnek. Ujabb a már sokat említett Birobidschan területekről van szó. Igaz, hogy ez Moszkvától is 16 napi távolságra van. De mit ez, a zsidóknak jó lesz ez. És az se baj, hogy a talaj ezen aranyvidéken ingoványos, egészségtelen és a moskitok csak úgy nyüzsögnek, Majd kiirtják a zsidók, ha kitudták azt irtani az Emek Jisráelben. A legszomorubb az egészben pedig az, hogy az egész mozgalom élén Dr. Chajim Weitzmann testvéröccse Dr. Samuel Weitzmann áll. Aki úgy beszél a cionista világszervezetről, mint „az öcsém társasága”. Most amikor a Jevsekiája saját jelentése szerint a már fennálló zsidó kolóniák helyzete kétségbeesítő, mert a szükséges vetőmagot nem tudja a kormány a rendelkezésükre bocsájtani, ugyanakkor nem átalják, hogy újabb áldozatokat lépécsaljanak, hogy minél több gazdag disznótól (így nevezi hivatalosan a sovjet a polgári osztályt) minél több pénzt lehessen kicsalni újabb kolonizációs és kommunista próbálkozások kísérletére.

Aki egyszer próbálta állandóan veszi a Benzit szappant

— **Rabbik és cionisták letartóztatása Ukrajnában.** A napokban érkezett 18 zsidó család, Amerikába való kivándorlásuk útján Rigába, ahol elbeszélék, hogy az utóbbi hetekben Ukrajnában számos cionistát és több rabbit letartóztattak. Többek között elfogták a labonai és schepetowkai rabbikat.

Egyesült Rum és Likörgyár R.-T.

Oradea, Str. Nicu Filipescu (Szarvassor) 7.

Mindennemű szeszes italok legolcsóbb beszerzési forrás
Telefon 10-44

Fióküzlet:
Piața M. Viteazul
Nagyipiac-tér 11/a
Telefon: 10-48.

— **Egy kötelességtudó állomásfőnök.** Vasárnap utazott el Hager wisnizi rabbi Nagyváradról. Utközben Diószeg és Székelyhid között a rabbi nagy kísérettel a szokásos reggeli imát tartotta, midőn két részeges kalóz szállt a kupéba s az ott levő zsidóságot durván szidalmazta. Székelyhídon az utasok jelentést tettek Vajda János állomásfőnöknek, ki az inzultálókat leszállította a vasutról és a részeg kalózokat súlyosan megbüntette.

— **Az erdélyi Mizrachi mozgalom** egy rég kipróbált vezériféria fog rövidesen tőlünk távozni. Dr. Klein Ernő szatmári rabbit az érsekújvári hitközség képviselőtestülete egyhangulag rabbijának jelölte. Így tehát Dr. Klein rabbi bentünket rövidesen elhagy, miáltal vezetőink száma egy nagy értéket veszít. Vigasztal bentünket azonban az, hogy eszménk és mozgalmunk talán még egy sokkal fontosabb és eddig kihasználatlan helyen fog benne a nemzeti alapon álló vallásos zsidóságunk érdekében hivatott szellemi és lelki vezetőt kapni. Kívánunk neki sok szerencsét életének ez új fordulójánál.

ÉRLESMESZESÉDÉS. LÉGCŐHURUT ellen 6-8 héten át minden étkezés után megiszunk egy decilitert a magas jódtartalmu Cigelkai „LAJOS” vizből. **GYOMORÉGÉS, SAVTULTENGÉS és GYOMORFEKÉLY** ellen a jódos, sós hydrocarbonatos Cigelkai „ISTVÁN” vizből. (Már egy deciliter István-víz rögtön megszünteti a gyomorégést.) Váradon úgy a Cigelkai „LAJOS”, mint az „ISTVÁN” gyógyvizek Janky Antal Útóra és Ifj. Popper előkelelő cégeknél kaphatók. Rendeléseket felvesz: Fischer Emil ügynőség, Telefon: 9-62. Főlerakat Cigelkai jódos gyógyforrások vezér képviselője: Arinez, (Égerhát) Jud. Sálaj.

— **A mármaroszigeti Zeirei Mizrachi közgyűlése.** A mármaroszigeti Zeirei Mizrachi f. hó 1-én tartotta meg rendes közgyűlését. Stern Abraham választási-bizottsági elnök megnyitása után Izrael Albert a Zeirei Mizrachi volt elnöke beszédében rámutatott a régi vezetőség aktivitására, majd Grünfeld Baruch pénztárnok előolvasta a Zeirei Mizrachi múlt évi mérlegét. A közgyűlés egyhangulag fejezte ki bizalmát a régi vezetőséggel szemben. Ezután napirendre került az új vezetőség megválasztása, mely szerint meg lettek választva: Koffler Mose disznók és a Kultur-bizottság elnöke, Izrael Albert elnök, Stern Abraham alelnök és a pénzügyi-bizottság elnöke, Grünfeld Baruch alelnök s a fegyelmi-bizottság elnöke, Klein Elimelech pénztárnok, Friedmann Mózes ellenő és a nyilvántartási-bizottság elnöke, Perl Béni Chaluz-bizottsági elnök, Preisler Bernáth titkár, Mendelovits Mendel titkár, Stern Mihály a politikai-bizottság elnöke, Heller Ernő a rendező bizottság elnöke, Rozenfeld Izrael a propaganda és KKL. bizottságok elnöke, Teszler Leib a sajtó-bizottság elnöke, Appel Dávid a Sekel-bizottság elnöke, Izrael Dezső a Vrgalmi-bizottság elnöke, Rozenfeld Rafael, Hirsch Emanuel, Schächter Hermann, Wieder Samuel, Fogel Nándor, Schréter Abraham, Reich Oszkár vezetőségi tagok. Az új vezetőség intenzív munkához kezdett. Vasárnaponként tea estélyeket rendeznek, melyeket Szichoth Chávérim követ, nagy sikerrel. A rendező és vigalmi bizottságok által rendezendő Chanuka-est imponásnak ígérkezik. A chaluz bizottság már tervben van a chaluz farm mielőbbi felállítására érdekében és általában minden bizottság, melyek bennfoglalják a vezetőségen kívül álló cca. 150 tagot, nagy temperamentummal neki kezdett a munkához. A propaganda bizottság már érintkezésbe lépett egyes közellévő helységek vezetőivel, új Zeirei Mizrachi csoportok létesítése végett.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő, Cluj. Felvilágosítására közöljük Önnel, hogy Nagyaink humora és szellemesége c. rovatunkat Cheber Hakéni név alatt Goldstein Móse munkatársunk vezeti.

Orthodox-Szászrégen. Ne aggódjon Ön olyan felelőtlen akciók miatt, mint amilyen Clujot összehozták. Ugynevezett delegátusok jelentek ott meg, kiknek csakis saját maguktól volt felhatalmazása. De kutyabagós, Kazsebavke és Kripicsek egy-egy hitközségi tagot számláló népes zsidó községek sem küldték el ide delegátusait, kit érdekel, hogy ezek mit határoznak.

G. S. Marosvásárhely. Technikai okok miatt cikkének közlése rövid halasztást szenved.

Hol van az Aguda?

Ezen cikket a Ceiré Mizrachi egyik igen képzett tagja még akkor jutatta el hozzánk, amikor Hagei Chaim Meir főrabbi ismert interjúja kapcsán nyilatkozata megjelent lapunkban. Minthogy tartalmánál fogva ma sem vesztett aktualitásából ezuttal hozzuk. Szerk.

A wilhowitzi főrabbinak egy Aguda-meetingen elhangzott beszédével kapcsolatban helyreigazító nyilatkozat jelent meg a „Népünk” egyik számában.

A főrabbi ur nyilatkozata szerint az Agudának nincs semmi kifogása a vallásos mizrachisták ellen, hanem csak a mizrachizmus ellen. Ugyanis a főrabbi ur szerint a Cionista Szervezet intézményei vallástalanok és ezért a Mizrachit terhelő a felelőség, mert együtt dolgozik a cionistákkal. A nyilatkozat végső konklúziója pedig az, hogy a mizrachisták vonuljanak ki a Cionista Szervezetből és lépjenek át az Agudába, mely „hatalmas vallásos csoportot képvisel” és „helyzeti energiája intak”.

Vizsgáljuk csak meg a főrabbi ur állításait a valóság fényében. Tehát a Jewish Agency intézményei vallástalanok? Azé a Jewish Agency-é, melynek alkotmányában a leghatározottabban ki van mondva, hogy

az országépítő munka csakis a vallás és tradíció alapján folyhat? Talán a Jewish Agency pénzügyi szerve, a Keren Hajeszod vallástalan, mert a vallásos kolóniáknak már egész sorát építette fel? Így többek között az erdélyi kolóniát, Kfár Gideont, a jablonai rebbe kolóniáját, Mosáv Chasszidimet, Kfár Chittint, Bné Brákot, Magdielt etc.

A főrabbi ur nem tűri el, hogy a Keren Hajeszod által fenntartott héber Egyetemen Klausner professzor bibliát kritizáljon. Hm. Már bocsánatot kérünk. Hiszen nem is Klausner tölti be az Egyetem judaicus tanszékét, hanem Klein Samuel érsekújvári főrabbi és Guttman Chaim németországi rabbi. Mindketten kiváló képviselői a tiszta vallásosságnak. Máskor talán jobban informáltatná magát főrabbi ur!

Vagy talán a Keren Hajeszod elemi és középiskolái vallástalanok? A Keren Hajeszod tartja fenn a Mizráchi vallásos iskoláit, melyekben 8000 növendék szívja be magába a vallásos és nemzeti érzést és ugyszintén a Keren Hajeszod építi fel a Keren Kajemeth Lejisráel által adott telken a Mizráchi jeruzsálemi tanítóképzőjét. Ezzel szemben a „hatalmas” Aguda iskoláiban maximális számítás szerint 1400 tanulót találunk. Ezt Auerbach az Aguda tagja állítja jelentésében, (lásd „Israelit” „Blätter” No.44,21). A hivatalos statisztika azonban még ennyiről sem tud, csupán 809 olyan tanulóról vannak adatok, akik Palesztinában Aguda iskolákat látogatnak. Bárhogy is van, szegényes számok a Mizráchi iskolák 8000 növendékével szemben. Különösen szegényes számok ezek annál az Agudánál, mely folyton azt hangoztatja, hogy Palesztinában a fősulyt a Chinuchra, a gyermeknevelésre fekteti. Mellékesen megjegyezve, nem csoda, hogy ezt hangoztatják. Mert Aguda-kolonizációról neveltséges beszélni is. Néhai megboldogult egyetlen kolóniájuk, Máchne-Jisráel megszünt létezés. Egyéb földvásárlásokra is voltak opciók és hogy az arab tulajdonosoknak kifizethessék az előleget, felvettek lengyelországi agudistáktól részleteket a földekre. Mikor pedig lejárt az opció, nem volt pénz a kifizetésre és így odaveszett az előleg is. (Mincz Aguda kiküldött jelentése a „Bituj” támuji számában). Ennyiből állt az Aguda kolonizációja.

Ha laikus ember elolvassa a főrabbi ur nyilatkozatát, szinte azt hihetné, hogy a mizrachisták ontják a sok pénzt a Jewish Agency intézményei számára, melyeket aztán a vallástalanság terjesztésére használják fel. Ennek azonban éppen az ellenkezője az igazság. Éppen azokban az országokban, ahol a cionizmus vallásos tömegei élnek, főképpen Lengyelországban és Erdélyben, általában Közép és Kelet-európában, érezetileg legerősebben hatását a gazdasági krízis, mely hatás természetesen megérződik gyűjtések pénzüsségein is. Tény az, hogy ha a Cionista Szervezet a budget felosztásánál azt venné alapul, hogy a vallásos cionisták mennyivel járulnak hozzá a budgethez, úgy bizony nem járna a Mizrachinak az, hogy a palesztinai cionista iskolákban tanuló 14.000 gyermek közül 8.000 járjon mizrachi iskolába, melyeket a Keren Hajeszod tart fenn. Már ez egyedül is elég kellene legyen egy lelkiismeretes vallásos zsidónak arra, hogy belássa, miszerint hiba lenne a Mizrachitól ha kilépne a Cionista Szervezetből. Mert mi lenne azzal a 8000 gyermekkel, akik ma vallásos nevelést kapnak a mizráchi iskolákban? Talán az Aguda tartaná fenn ezentul a mizráchi iskolákat, mikor a maga alig 1.000 tanulója is csak kinos-keservesen képes fenntartani. (Lásd „Israelit” 44.)

Szerencsére azonban a Cionista Szerv. nem azt nézi, hogy melyik cionista frakció mennyi pénzt ad az építésre, hanem csak azt, hogy milyen a sékelek alapján demokratikusan megválasztott kongressusi delegátusok arányszáma. Ebben a demokratikusságban élénken különbözik a Cionista Sz. az Agudától. Az Agudában a legfőbb döntő szerv a Rabbitanács képviseli. Ezt a Rabbitanácsot azonban nem az Aguda kongresszusának delegátusai választották, hanem önmagát választotta és saját maga alkotott magának alkotmányt, és ami a legfontosabb, nem jön időről-időre újraválasztva, hanem egyszer és mindenkorra. Ez az antidemokratikus szervezeti forma mindjárt a kongressuson megbosszulta magát, mert a két legfontosabb kérdést a Rabbitanács a saját illetékessége alá utalta, mint „vallási kérdéseket.” A Jewish Agency és Paragaph 4 — ezek azok a „vallási problémák”. A kongressus ezekben a kérdésekben csak pro forma szavazott, mert a Rabbitanács még a szavazás előtt meghozta döntését, mely mint ismeretes, tagadó volt. Eszerint hiába küldtek az Agudisták delegátusokat, ez felesleges volt, mert hiszen a Rabbitanács döntött és nem a delegátusok. (Lásd „Israelit” 46, Dr. J. Klibansky beszéde egy Aguda gyűlésen)

Vagy talán a Keren Kajemeth Lejisráel nem elég koser? A Keren Kajemeth Lejisráel egy egész csomó vallásos kolóniának adott már földet. Ezenkívül egy sereg templomnak, Ooneg-Sabbath és más hasonló vallásos célokra bocsátott rendelkezésre városi telkeket.

Az eddig felsoroltakból már minden józan ember beláthatja, hogy a Mizráchi akkor használ legtöbbet a vallásos zsidóságnak, ha a cionizmuson belül küzd hármas ideáljáért: a Thoráért, az országért és a nemzetért.

Mit is mond még a főrabbi ur: „... és kétségtelen, hogy a vallásos mizrachisták egyirányban haladnak velünk és csakis a Jisuv kérdésében van köztünk elvi differencia. Így érthetetlen, miért áldozták fel a Thora 613 törvényét, és miért szolgáltatták ki azokat a cionista elgondolások szabad szellemének, amikor velünk csak egy törvény kérdésében kell megegyeznünk, a Jisuv Erec Jiszráel kérdésében. Mi ezen törvény kérdésében meg tudnánk végül egyezni a mizrachistákkal...“ Főrabbi ur, ez már a demagogiával határos! Hogy a Mizrahi egyirányban halad az Agudával? Hát nem mi vagyunk-e azok, akiket az Aguda köreihez tartozó rabbik többszörösen kiátkoztak, ászteroltak, a velünk való érintkezést megtiltották, hogy az összeházasodás ismerjéről ne is beszéljünk!? Hát nem a mi Gáonjaink azok, kik bár lehettek a világ legnagyobb cadikjai, mégis ki lettek átkozva, mert Mizrachisták? Hát nem a kolozsári Gáon Mose Glasner z. c. l. volt az, akit lobogó Palesztina-szeretetéért kiűldöztek Erdélyből? És Kuk jeruzsálemi főrabbi, a ma élő legnagyobb gáonra, holmi erdélyi Aguda-szennyirat olyan jelzőket merészel használni, mint „zákán-mámre“? Ezzel szemben De Haannak, akinek pornográf és Istengyalázó verseit volt szerencsém olvasni, azért mert ki lett dobva a Cionista Szervezetből és az Agudába lépett át, már cadikként ünneplik meg a Jahzeitjét? Annak a De Haannak, akiről be van bizonyítva, hogy az antiszemita Morningpostnak volt a palesztinai tudósítója! És most egész váratlanul „egyirányban haladunk“! Gyanus, nagyon gyanus.

Nem főrabbi ur! Mi nem haladunk az Agudával egyirányban. Még a Jisuv kérdéséről eltekintve sem. Mi kiegyenesítettük gerincünket és a belpolitikában is nemzeti kisebbségként küzdünk jogainkért. Mi azt akarjuk, hogy 2000 év után végre megint szabad nemzetként és a saját kulturánkban éljünk. Ezzel ellentétben az Aguda mindenkor és mindenütt az uralkodó párttal egyezik meg, legyen is az akár milyen antiszemita, legtöbbször csak azért, hogy ezáltal megakadályozza azt, hogy a zsidóságnak szabadon választott képviselői legyenek. Ilyen volt az eset Erdélyben, hol a liberálisokra szavaztak és a Magyarpárt, és ugyanilyen volt Csehszlovákiában, ahol az antiszemita agrárpárttal szövetkeztek. Hogy mindkét esetben hiába való volt az igyekezet, az mellékes.

Még abban is különbözünk az Agudától, hogy igyekszünk ujjaleszteni a héber nyelvet, ami már teljes mértékben sikerült is. Mindenki tudja, hogy a palesztinai zsidók érintkezési nyelve a héber. A bélyegeken, a bankjegyeken, az összes állami nyomtatványokon ott szerepel a héber. Ellentétben ezzel a főrabbi ur egy a Lloyd-kávéházban megtartott Aguda-banketten beszédet tartott, melyben kijelentette, hogy nem szabad héberül tanulni, mert a héber nyelvben Timah, vagyis tisztátalanság költözött be. Kíváncsiak vagyunk, hogy fenntartja-e a főrabbi ur akkori kijelentését. Ez esetben a főrabbi ur ellentétbe került a frankfurti Agudával, mely már utána sleppolta magát a cionistáknak és szintén tarti héber tanfolyamot.

„Csak a Jisuv kérdésében van köztünk differencia... Érthetetlen, miért áldozták a Tóra 613 törvényét a cionizmus szabad szellemének... Velünk a Jisuv kérdésében meg tudnánk egyezni.“ Jellemző ez a kisérlet, hogy a főrabbi ur a Jisuv kérdését, mint mellékeset igyekszik feltüntetni. Szembe állítani az egy micvát a 613 micvával. Nem, főrabbi ur, a Jisuv kérdése nem egy a 613 közül. Hiszen a Talmud is azt tartja, hogy „Micvát Jisuv Erec Jiszráel sákul kneged kol hámicvóth“ Erec-Jiszráel felépítésének törvénye egyedül annyit nyom, mint az összes törvények együttvéve! Nekünk Erec-Jiszráel felépítése nem csupán micvát és egyáltalán nem humanizmus. Az Országépítés a zsidó nemzet létkérdése. Lenni vagy nem lenni a zsidó népnek ma attól függ, hogy fel tudjuk-e építeni ősu hazánkat, Erec-Jiszráelt vagy sem!

Az pedig már egyenesen képtelenség, úgy beállítani a kérdést, hogy a mizrachisták feláldozták a Tóra 613 törvényét a cionizmus kedvéért, egyetlen törvényért. Álljon ki a főrabbi ur és mutasson, ha csak egyetlen mizrachistát is, aki mert megteszi kötelességét és részt vesz Erec-Jiszráel felépítésében, kénytelen volna feláldozni akár csak egyetlen micvát is a 613-ból!

„És a Jisuv kérdésében meg tudnánk egyezni...“ Valóban érdekes. Minden chéderyerek tudja, hogy az egész Aguda-gondolat onnan származik, mert ők azt gondolják, hogy Erec-Jiszráelt csak Mesiách építheti fel. Ha a kezünkbe vesszük, a Herzl-korabeli „agudista“ lapokat, mint az Israelit és az azóta megszünt rabbinikus folyóiratot a Hápeleszt, láthatjuk, hogyan okádtak a rabbik lángokat a Chové Ción és cionista mozgalom ellen. Semmilyen eszköz nem volt nekik rossz arra, hogy a mozgalmat befekelték. Pedig hát semmiesetre sem hivatkozhattak arra, hogy a cionisták azt teszik, meg ezt teszik, mert még akkor nem tettek semmit. Hiszen még nem volt meg a Balfour-deklaráció, mely lehetővé teszi a munkát. Ha akkor nem rohantak volna úgy reá Herzlékre, úgy ma egész biztosan a vallásos zsidóság kezében lenne a cionista mozgalom vezetése. Akkor meg volt még a lehetőség, akkor még valóban mindenütt a vallásosság dominált. De a rabbik nem voltak előrelátók. Azt hitték, hogy a

cionizmus csak átmeneti jelenség, mely idővel magától megszűnik. Hogy örvendeztek, mikor Herzl tárgyalásai a Szultánnal nem jártak eredménnyel! Útott a cionizmus utolsó órája — irta a Hápelesz munkatársa. — Bizony nem sejtették, hogy mennyi profétai előrelátás volt Herziben, mikor állandóan hangoztatta, szóban és írásban, hogy szövetségünket Angliában kell keresnünk. A háboru után mikor a Balfour deklaráció megjelent és a népszövetség Angliának adta át a palesztinai mandátumot, sem tudtak belenyugodni abba, hogy a zsidó nemzeti állam felépüljön. És akkor egy visszatérítő eszközöz folyomadtak. A mászeróláshoz, a hazáruháshoz.

Az Aguda petíciót nyújtott be a népszövetséghez és Angliához a Balfour-deklaráció és a mandátum ellen! Ezért az árulásért az Aguda vezetőit minden legális államban haláraitelték és kivezették volna. De mindez hiába. A cionista eszmének expauzivitása, hódítóereje mérhetetlen. A zsidó nép világszerte Palesztináért lelkesül. Ugy-hogy a mostani Aguda kongresszuson Rosenheim kurtán-furcsán kijelentette, hogy az Aguda elismeri a Balfour-deklarációt és a mandátumot! (Lásd: „Israelit“ 38.) Csak így egyszerűen. Amiért a cionizmus 3 évtizedig küzdött, ami ellen az Aguda kézzel-lábbal tiltakozott, miután kitünt, hogy az egész zsidó nép akarata az Ország felépítése, arról csak úgy ni kijelenti az Aguda, hogy elismeri! Mintha nem is ez ellen küzdött volna az Aguda. Most már csak mint mellékes dolgot jelenti be. Ennek a kijelentésnek logikus következménye az kellene legyen, hogy az Aguda belépjen a Jewish Agencybe. De nem. Az ország felépítése nekik még mindig nem fontos. Az egész Palesztina-ügy az Aguda számára, nem egyéb mint reklám, hogy lám ők is akarják építeni Palesztinát. Hogy ez így van, mutatja az „Israelit“ az Aguda legfőbb orgánának utolsó előtti számában megjelent tudósítás a Kenészia Gedola Palesztinai-kommissziójának munkájáról. A bizottság 7 ülést tartott. De a 7 ülés közt nem akadt kettő, amelyeken ugyanazok a tagok vetek volna részt. Minden ülésen más és más emberek voltak a bizottság tagjai. Gyönyörű munka! És milyen eredményes lehet!

Különbben pedig, ha a hiányzó akarat meg is volna az Agudában a Palesztina-építésre, minthogy az Aguda nem lépett be a Jewish Agencybe, ez teljesen lehetetlen. Ezt már a chéderekben is tanulják. Mert például, ha a kormány beutazási engedélyt ad, úgy azokat a mandátum rendelkezése szerint a Jewish Agencynek adja. Már most, ha az Aguda akarna valóban egyszer „Aguda-chalucokat“ bevinni az országba, úgy kénytelen lenne beutazási engedélyért a kiátkozott Jewish Agencyhez fordulni!

És milyen neveltséges az Agudának az a követelése, hogy a Jewish A. kapcsolja ki munkájából a kulturális tevékenységet! Főrabbi ur valószínűleg nagyon jól tudja, hogy a Jewish Agency alapalkotmánya a mandátumban van lefektetve; az is, hogy a Jewish A. köteles gondoskodni a palesztinai zsidó lakosság kulturális szükségleteiről. Gondolja a főrabbi ur, hogy ezt a népszövetség által jóváhagyott alkotmányt csak márió holnapra lehet változtatgatni?

Végül, még kíváncsiak volnánk megtudni, hogy hol vannak az Agudának azok a „hatalmas és intakt helyzeti energiával bíró tömegei“?

Talán Amerikában ahol a zsidóság százzszázaléka benne van Jewish Agencyben? És ahol az amerikai Aguda delegátus jelentése a Kenesije Gedolan beismeri, hogy egyáltalán nem volt képes az Aguda gyökeret eresztetni. (Lásd: „Israelit“ kenészió tudósítás.)

Vagy talán Lengyelországban, ahol 15 cionista parlamenti képviselővel szemben nincsen az Agudának csak 1 képviselője?! És ahol a rabbiszövetség hivatalosan delegátust küldött a Jewish Agencybe?

Vagy Csehszlovákiában, ahol hiába szövetkezett az Aguda az agrárpárttal, nem volt képes megakadályozni, hogy a parlamentbe kerüljön 2 cionista képviselő?

Vagy Magyarországon, ahol az anticionista velleitáru zsidók nem vettek részt az Aguda-kongresszuson, mert nekik az sem elég koser?

Vagy Németországban, ahol az orthodox rabbiszövetség delegátusokat küldött a Jewish Agencybe?

Vagy talán éppen Nagyváradon vannak ezek a hatalmas Aguda-tömegek?

Én megmondom, hogy hol vannak.

A holdban, főrabbi ur!

Egy Ceire Mizrachista.

Acéllemez üzlet REDŐNYÖKET
Esslingeni ablak
a létező legjobb kivitelben és legolcsóbb árban készítünk és szállítunk!
ÁRAJÁNLATTAL DEJYALANUL SZOLGÁLUNK.
Halász Testvérek Redőny és lakatosáruhágy
Oradea, Str. Copălniceanu 16.
Telefon: 364.

Mindennemű **BIZTOSÍTÁST** ugymint:
Álet-, Tűz-, Beförös-, Baleset-, Üveg-,
Szállítvány- és Auto-biztosításokat
kartellen kívüli legkedvezőbb feltételekkel vállalja
WEISZ KÁLMÁN
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 8.
TELEFON: 986.
„AZ ANKER“
Ált. román bizt. társ. erdélyrészi speciál
FŐÜGYNÖKSÉGE
Ügynököket minden városban magas jutalékkal alkalmazok.

Karácsonyi ajándékul

minden vevőnek adok
1 drb. necessaire bőröndöt
INGYEN
DECEMBER HÓNAPBAN

HARTMANN Bőröndáru-gyár
GYÁRTELEP: Szacsavay-u. 18. ÜZLET: Reg. Ferd. 1.

M. ÁBRAHÁM kendőáru és szövőfonalak
nagyban és kicsinyben
Oradea, Piața Mihai Viteazul 5

Az uri közönség figyelmébe!
HACKMAYER URI SZABÓ üzletét
áthelyezte Bémer-tér 2 alá.
Apolló mozgó mellett.

Kézimunkáját csak is az
ELYSEEBEN vásárolj
ORADEA, Bulv. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 7.

Legszébb és legolcsóbb
csillárok kaphatók
ELECTRICA-ná
Bulv. Regele Ferdinand 10

Szenzációs **olesó** áron legtokeletesebb **rádiókészülékek,**
alkatrészek és akkumulátortöltés
Lei 15, — 25, — 35 árban
RAJZ ANTAL és Fia Str. Alex. (Teleki-u. 2.)
Telefon: 512.

WEISZ E. ZSIGMOND férfiszabó üzletét
Rákóczi-ut 6 sz. alá Orsolya zárda épületbe helyezte
át, Apolló drogériával szemben.
A legnagyobb divatkreációk elsőrangú hiálitása Angol és Skót szövetekből. — Aki szépen s jól akar öltözködni, minden igényét ilesón teljlegítheti e cégnél.
WEISZ E. ZSIGMOND
Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 6.

BRAUN ARNOLD Központi fűtés, vízvezeték és bádagos mesterek
CALEA VICTORIA 20.
Telefon: 5-57.

Állandó raktár mindenféle felszerelésekben